

Комісія із захисту звітів з практики уважно проаналізувала кожен звіт і доповідь, яка супроводжувалась комп'ютерною презентацією, та відмітила високий рівень практичної підготовки майбутніх агрономів.

Студенти обмінялись досвідом, вступали в диспути між собою та викладачами про переваги та недоліки аграрних технологій. Отже мета заходу була досягнута.

Знання дійсно мають цінність лише тоді коли вони отримуються на практиці. Ми переконані, що з такими фахівцями можна бути впевненим у майбутньому аграрної України!

*О. О. Таранцева, к. пед. н., доцент, доцент кафедри хореографії
elenatarantsevamillenium@gmail.com
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

РОЗВИТОК БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА»

Уведення до освітніх програм підготовки студентів спеціальності 024 Хореографія дисципліни «Мистецтво балетмейстера» є відзеркаленням необхідності підготовки здобувачів освіти до роботи балетмейстером-постановником.

Балетмейстер-постановник – це постановник балетної вистави, дивертисменту. Хореограф-постановник, який працює на посаді балетмейстера в опері, опереті, драматичному театрі,

мюзиклі. Зазвичай балетмейстер володіє практичним досвідом танцівника-виконавця і репетитора-викладача і саме тому професійно знається на видах і техніках хореографічного мистецтва: класичний танець, характерний чи народно-сценічний танець, дуетно-сценічний танець, історико-побутовий танець, бально-спортивний танець, імпровізації, пантоміма, модерн джаз танець, *contemporary dance*, *hip-hop dance*, *tap dance* тощо.

Під час викладання дисципліни «Мистецтво балетмейстера» студентів зорієントують на те, що при створенні балету, балетмейстер відображає, насамперед, сутність, ідею, актуальну тему і свій авторський задум. Також його завдання – відобразити дійсність у хореографічних образах балету. Спочатку, спираючись на літературний або авторський сюжет, балетмейстер створює лібрето (сам чи за допомогою літератора), у котрому зазначається короткий зміст, дійові особи; проект балету – тема, ідея, форма, стиль, вид, сюжет. Далі підбирає музичний матеріал, якщо музика збірна, або співпрацює з композитором чи деригентом; проводить музичний аналіз; розробляє прийоми побудови хореографії (лексики танцю) залежно від музики, її частин, структури, стилю, характеру, інструментів. Розробляє сценографію й архітектоніку; повне розписування актів, частин, сцен, танців; часове розписування дійства, зважаючи на музичний матеріал, появі дійових осіб. Виконує приклади ескізів до художнього оформлення костюмів і декорацій, якщо потрібно; попередні ескізи уточнюються з професійним художником чи дизайнером і передаються у швейний цех (якщо театр), або виконуються за домовленістю з професійною швачкою, та взуттєвим цехом. Під час, репетиції з освітлювачем, ставиться світло; світло під час усього балету, світло авансцени, просценіуму, контроверси задні й бокові, верхнє і світло з куліс, світло зі спеціальних освітлювальних гармат. Установлюється екран і запроваджуються відеотехнології (якщо балет сучасний), де під час балетного дійства показують певні образи як асоціативні види до сюжету (Шариков, 2010).

Такий перелік функцій, які має навчитися виконувати майбутній хореограф, балетмейстер, спонукає до розвитку балетмейстерської творчості у студентів.

Балетмейстерська творчість, зазначають О. Енська, А. Максименко, І. Ткаченко, – те саме, що творчість композитора або поета, відмінність лише в тому, що кожний з них створює задум,

користуючись мовою свого мистецтва (Енська, Максименко, Ткаченко, 2020). Балетмейстерська творчість для студента-хореографа – це діяльність здобувача освіти, котрий в ході навчання та розвитку створює сам себе.

Розвиток балетмейстерської творчості студентів-хореографів під час вивчення дисципліни «Мистецтво балетмейстера» має враховувати 5 ступенів балетмейстерської творчості (рис. 1):

Рисунок 1 – Ступені балетмейстерської творчості

Перший ступінь «Ідейно-сюжетний» – виникнення в балетмейстера (хореографа-постановника) задуму, ідеї – теми майбутнього балету, ансамблевої композиції, мініатюри та втілення їх у програмі. Програма включає сюжет, розвиток подій, історичну добу, головних героїв і їхні характери, естетику, філософію, психологію, стиль і вид хореографії.

Другий ступінь «Музично-композиційний» – музично-композиційний сценарій над яким починає працювати композитор, створюючи музику для хореографічного дійства, радячись з автором, або добір музичного матеріалу самим балетмейстером (хореографом-постановником) серед розмаїття музики певної стилістики й історичної доби. Найчастіше, це стосується сучасних балетів. Першим ступенем є добір музичного твору, а вже потім – задум, тема, ідея, сюжет, музичний аналіз, архітектоніка, сценографія тощо.

Третій ступінь «Музично-монтажний» – остаточне написання всієї музики композитором, для хореографічного твору; повний музичний монтаж балетмейстера (хореографа-постановника) за сюжетом.

Четвертий ступінь «Художньо-реалізаційний» – створення балету, ансамблевого танцю, хореографічної мініатюри; створення сцен, танців, якщо це балет; створення початкового вихо-

ду, розвитку і конфлікту, фіналу, якщо це ансамблевий номер чи мініатюра. Створюючи балет, балетмейстер (хореограф-постановник) співпрацює з концертмейстером. Створення ескізів до костюмів самим автором чи разом з художником. Початок створення костюмів і декорацій працівниками у швейному і декораційному цехах. Також можливе замовлення створення художнього оформлення в професійних цехах і відповідних фахівців.

П'ятий ступінь «Репетиційно-коригувальний» – завершальний етап побудови хореографічного твору репетиційний період; показ і репетирування комбінацій, варіацій із солістами, артистами кордебалету; репетирування окремих сцен, танців; відправлювання техніки, стилістики, акторської майстерності, музичності. Початок примірювання костюмів та огляд декорацій і їхнє коригування. Завершальним етапом є генеральна репетиція на сцені в костюмах, гримі з повним декораційним оформленням, світлом. Як результат усього творчого процесу – зустріч з глядачем, гостями, представниками мас-медіа на прем’єрі (Бугаєць, Пінчук, Пінчук, 2012, Шариков, 2010).

Список використаних джерел

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера : навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
3. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії [Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стили, види.] : монографія. Київ : КиМУ, 2010. 208 с.

*I. O. Тетеря, викладач бухгалтерських дисциплін вищої категорії
teteryai@ukr.net;*

*O. M. Табачник, викладач спеціальних дисциплін вищої категорії
tabachnik.com@ukr.net*

Красноградський аграрно-технічний фаховий коледж імені Ф. Я. Тимошенка

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ МЕТОДІК ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

На початку нашого століття, коли визначити об'єми існуючої інформації і контролювати усі інформаційні потоки неможливо,